

Sürgölődés a tarlóföldeken

A termőföld kora tavasztól késő őszig alig engedélyez pihenőt a jó gazda számára. Ime, a legsürgősebb nyári munka, az aratás után is alig hagy szusszanót: szalmalehúzás, vagy hordás, gabonatisztítás vagy cséplés, tarlóhántás, másodvetés sűrűti a földművelőket. Mindezt csupán az aratás tartozéka.

Azt a tsz-t illeti dicséret, mely ezt a sokféle munkát szervezette. A dorozsmai József Attila Tsz egyike a példásan aratóknak. 1069 hold gabonájukat már két hete betakarították. 370 holdon

A Bezostája átlagtermése példátlan a gazdaság történetében: 23 és fél mázsa holdanként.

A kombájnok nyomában mentek a szalmagyűjtők, 490 holdból 130 holdon bálázó-

géppel, 200 holdon pedig szalmalehúzóval takarították fel a tarlót. Több mint ezer hold tarlóhántást terveztek, ebből mintegy 600 hold készen. Nem késlekedtek a másodvetéssel, a tervezett 240 holdon sarjad a második „aratás”.

A hordás és cséplés javában tart.

Húsz lovasfogat és négy Zetor (összesen nyolc pótkocsival) hordja asztagra, illetve a cséplőgéphez a gabonát. Egyik tábláról szürre hordják a keresztet, a másik táblán már a jövő évi kenyér vetését készítik elő. 240 holdat műtrágyáztak, alászántottak, vetés előtt csupán tárcsázni kell. A József Attila Tsz 900 holdat műtrágyáz, ahová mind őszi gabona kerül.

A pusztaszéri Árpád Tsz gazdái elsősorban a tarlóhántásért érdemelnek elis-

merést. Ritka a járásban az a gazdaság, ahol az aratógépeknek ennyire „nyomukban jártak” az ekék.

370 holdat arattak le, s ugyanakkor 700 holdon végeztek tarlóhántást. Négy-öt saját és két géppallomásit traktor szántott. 160 holdon másodvetésű zöldtakarmányt, illetve 40 holdon zöldtrágyát állítanak elő.

Az Árpád Tsz-ben jelenleg 12 fogat és 6 erőgép hordja asztagra, illetve a cséplőgéphez a keresztbe rakott gabonát.

Kétségtelen, hogy a szegedi tsz-ek többsége igen derekasan dolgozott az aratásban.

A „másodlagos” aratási tennivalókat azonban jó néhány gazdaságban „rээрós” munkának tekintették. Pedig csak ezekkel együtt teljes a betakarítás.

Sándorfalva életéről, gazdasági, szociális és népművelési problémáiról beszélgettek a minap a járási tanács végrehajtó bizottságának tagjai a községi vezetőkkel. A tények ismeretében és a délelőtti terepszemle friss élményei nyomán érdekes, hasznos tanácskozás született a vb-ülésen.

Megváltozott élet

Az egykori szellérfalu sokat fejlődött a felszabadulás utáni években. Megszépült házai a megváltozott paraszti életet tükrözik, gazdag ütlethálózatot épített ki a földművesszövetkezet, a ktsz és a háziipari szövetkezet, valamint a gépjárató üzeme és az erdőgazdaság sok sándorfalvi embernek biztosít keresetet. A földművelő parasztság három tsz-ben dolgozik. Az 5724 lakosú faluból — ahol mintegy 3500 kereső él — több mint ötszázán távoli vidékeken, városokban próbálják boldogulásukat.

Sándorfalva nehéz gondokkal küzd, az utóbbi évek-

ben hanyatlott a termelőszövetkezeti élet és a népművelő munka egyaránt.

A természet és az emberek

A három gazdaságot különösen tavaly érte sok megpróbáltatás, a talajvíz a földeket, a járványos betegség az állatállományt sanyargatta. Így 1965-ben csökkent a gazdálkodási eredmény.

Hiba lenne csak a természetet okolni mindezt, a gyenge gazdálkodás is tetézte a bajokat. Az Új Élet Tsz-ben helytelen pénzgazdálkodást folytattak, a munka javadalma nem volt összhangban a termelt javak értékével. Így súlyos mérleg-hiánnyal zárták az évet. A Rózsa Ferenc Tsz-ben sem tudott megbirkózni a gazdálkodás feladataival. A Béke Tsz-ben gyenge szakembergárda irányította.

Idén bizakodással kezdték az évet. A Rózsa Ferenc Tsz élére fiatal, szakképzett elnököt választottak; az Új

Élet Tsz-ben pedig egyre inkább előtérbe került az állattenyésztés és takarmánytermesztés. Ebből több jövedelmet remélnék a szövetkezeti gazdák.

Az arany oklevél arnyékában

Régi betegség Sándorfalván a népművelés elégtelensége. Mire apellálnak a helyi vezetők? Szeged közelsége, illetve a községi kultúrathon öregeségére. Az utóbbi érv nem alaptalan, az egyetlen nagytéremben álló helyiség nem alkalmas eleve szakkör-, és műkedvelő mozgalom megteremtésére.

És mégis! Ugyanígyen feltételek mellett szerzett tavaly arany, majd ezüst oklevelet az irodalmi színpad a versenyeken. Idén már elmaradtak a járási szemlék. Miért? Régi vezetőjük más elfoglaltságot kapott, a művelődési otthon igazgatója pedig képtelen volt összetartani a kiváló együttést. Tehát a tények igazolják: a legtöbb az embereken, a szervező és irányító készségen múlik.

Elgondolkodtató az is: miért „hiányzott az érdeklődés” a TIT előadásokról olyannyira, hogy a leszerződött 23 előadástól mindössze kilencet tartottak meg? Az érdeklődés felkeltése is népművelői feladat, az arra hivatottak — pontosabban: választottak! — rátermettségén múlik.

A nagy terv

A falu nagy terve jelenleg az egészségház építése. A vállalkozás 1 millió 300 ezer forintba kerül. A községi tanács négy éve erre tartalékolja a költségfejlesztési alapot.

A jelenlegi rendelőket túllépte az idő. Tavaly több mint 18 ezer beteg keresete fel a két orvosi rendelőt, ugyanakkor az orvosok 773 házi gyógykezelést, illetve vizsgálatot tartottak. A kismamák tanácsadója sem megfelelő, az egészségügyi központban havonta 60–70 terhes mama jelenik meg a védőnői tanácsadáson.

Az édesanyák sürgetik az újabb bölcsőde építését. Harminc kisgyermeknek nyújt gondoskodást a jelenlegi intézmény. S hogy ez mennyire szűkös? Ime két számadat: hat megüresedett helyre 29 kisbaba „jelentkezett”.

A járási tanács vb-ülése a helyszínen vizsgálta és beszélte meg a községi tanács falufejlesztési gondjait, kérésit, jogosságát, hasznos útmutatásokkal, javaslatokkal segítette Sándorfalva tanácsit, illetve gazdasági vezetőit a holt napi tervek megvalósításában.

Balogh Ödön

Amíg az iskolacsengő megszólal...

Friss mészsag, tinta, ropogós kék füzetek, csengésre váró szeptemberi izgalom... Ezt jelenti minden készülődés most az iskolákban.

Balástyai iskola. Ottfelejtett kövér betűk árválkodnak a fekete táblákon. Egyiknek sarkában egy drótlábú, krumplihasú kisgyerek... A tanári asztalok is egymás hegyén-hátán, a verandán várják, hogy helyükre kerüljenek.

Az egyik tanterem közepén parkettcsik fut keresztbe. Parkettát kapnak a tanterem a régi iskolában. A tornaterem 108 négyzetmétere szintén. Ablakait már „kitágították”, s szeptemberre megszépülve várja a gyerekeket, s az új testnevelő szakos tanárt.

Az új iskola szemben áll,

ott nem illik még ennyire munkálkodni, de a körzeti iskolákban annál inkább. Összesen másfél kilométeres kerítés készült el, s majdnem mindegyik készen várja az első csengetést.

Pusztaszéri vadonutjai iskola épül. Most az utolsó munkálatokat végzik. Már csak a parkettát, s az ajtókat kell feltenni. Egy 14 éves legény hordja a „facsomagokat”.

— Apu rakja le, nemsokára kész lesz velem — mondja a legényke.

Az apu, Vörös Márton, a Csongrád Megyei Építőipari Vállalat munkása. Vásárhelyen lakik. Tíz nap múlva felrakja az összes parkettát. Ugyancsak kevés munkája van már a festőknek is, ők is az utolsó simításokat végzik, s utána már másik munkahely várja őket.

Közvetlen a régi iskola mellett épült fel az új, a réginek beszakadt a teteje, és egy évig a legkülönbözőbb tanácsi és egyéb helyiségekben tanítottak. Nagy szükség volt már egy új iskolára. Most, ha a régi is elkészül, ott napközi lesz és pedagóguslakások...

Sövényháza. A padok katonás rendben, egymás tetején. Takarításra, ablakmosásra várnak a termek. Úgy kukucskálunk be az ablakokon, sehol egy lélek. Itt még dühög a vakáció.

A kisteleki iskolában sem volt nagy mozgolódás. Az új iskola előcsarnokában papírbalcsomagolva sorakoznak új padok. S itt is takarításra készülnek...

A járási tanács illetékes osztályán érdeklődtünk: mennyit költenek idén felújításra, karbantartásra a járási iskolákban?

— Felújításra egymilliót, karbantartásra 3 milliót terveztünk. Persze ebbe beletartoznak az összes kulturális intézmények is — tájékoztattak a járási tanács vb művelődési osztályán.

Csupán a dorozsmai iskola felújítása félmillió forintba került. A felújítás nem sikerült az idén felújítani, az erre szánt összeget szétosztják a többi iskola között, s a munkálatokat a jövő nyáron végzik majd el.

Fiatalodik az Árpád-emlékmű

A magas emlékművet állványok övezik, csupán a Vezér alakja emelkedik föléjük. Távolról látni: megszépült, megfiatalodott Árpád vezér.

Kőfaragók az állványzat lábánál kopácsolnak. Nagy Ignác, Surinya János, Surinya József és Tornai József kőfaragók az alapzat köveit szemeszik. Két hete restaurálják történelmi múltunk nagy emlékművét.

— Az idő megrongálta a szobrot. Letöredezett az oroszlánok álla és szakállja, Árpád öltözetének díszel, arcának vonásai. A vezér bal karját, kardját kijavítottuk. új díszítést helyeztünk csákójára, rendbehoztuk a bajuszát. Az arcvonások eléggé lekoptak, ezeket dolgoztuk ki — tájékoztató Nagy Imre csoportvezető.

Nem közönséges kőfaragás ez, inkább szobrászkodás-féle. Ez a fiatal szakember a három éves kőfaragó iskola után két évig a szobrász mesterséggel ismerkedett Pesten. A parlament gyönyörű épületének díszítéseit, cirádait faragva járta a „szobrásziskolát”.

— Mikor fejezik be a restaurálást?

— Sok munka van. Még lépcsőket cserélünk, vagy javítunk, cimereket huozunk rendbe. A bejáratnál a turul madarat faragjuk ki, az Árpád kutat szintén kijavítjuk. Mindez eltart augusztus végéig — mondják.

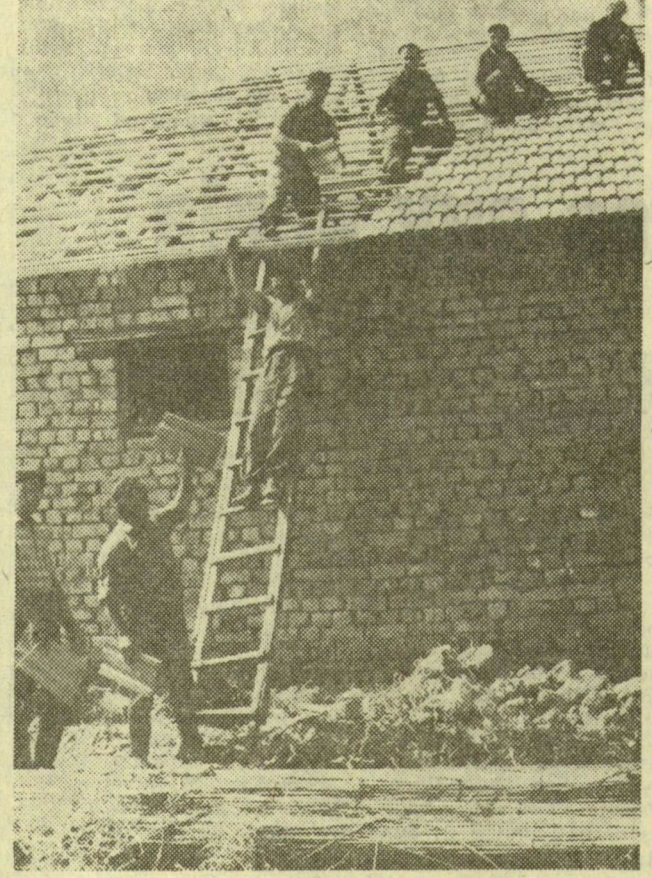
Szépül, fiatalodik Árpád emlékműve. A második „honnofglaló”, a felszabadult magyar nép a maga és a haza megifjodó képére teremti hasonlóvá az első Honfoglalót.

B. Ü.

Amíg a szeptemberi csengő megszólal, a pár hónapra elnéptelenedett iskolák ismét megszépülnek, megfiatalodnak. Mire országjáró, ifjúsági táborokban dolgozó, vagy turistautakon járó fiatal hazatérnek, a tanteremek ki-pihenik az elmúlt tanév „fáradalmait”. Néhol meglepetést tartogat az újonnan érkezett bútor, vagy a nyáron befejezett új iskola.

J. Á.

CSEREPEZIK AZ ISTÁLLÓT

(Somogyiné felv.)

Két istállót építettek idén a kisteleki Perczel Mór Tsz-ben. Az állatok új szálláshelyét a kisteleki Felszabadulási Tsz építőbrigádja készítette el, ezzel is példázván, hogy milyen hasznos a „házon belüli” együttműködés. A két tsz ugyanis idén egységes vezetés alatt gazdálkodik

Megél-e a zöldséges bolt falun?

Tavaly, a községi zöldségesbolt megnyitása előtt kétfelkettek a kisteleki körzeti földművesszövetkezet vezetői: egyáltalán megél-e a zöldségesbolt falun?

Egy év tapasztalata tanúsítja, hogy Kisteleken szükség volt erre a boltra. A megnyitáskor mintegy 30–40 ezer forintos havi bevételre számítottak, de ennek többszörösét hozza a bolt. A múlt hónapban például 107

ezer forintért árusítottak gyümölcsöt és zöldséget. A helyiség már kicsi ehhez a forgalomhoz.

A zöldségesüzlet előnye, hogy a helyi tsz-ektől állandóan friss árut kap. A bolt és a tsz-ek közötti kapcsolatát mind az áruk minőségére, mind olcsóságára kedvezően hat. Különösen a balástyai Móra Ferenc Tsz-től és a kisteleki Perczel Mór Tsz-től kapnak sok szép árut.

Száz falusi fiatal Víz és villany

Idén hetvennégy falusi gyermek szándékozik továbbtanulni a mezőgazdasági szakiskolában a szegedi járás községéből. Legtöbb jelentkező Forráskútról, Tápérol, Bakról van, ahol jól gazdálkodnak a tsz-ek.

Ugyanakkor huszonkilenc fiatal pályázott a mezőgazdasági technikumba, legelőbben Kiskundorozsmáról és Balástváról.

Víz- és villanyvezeték szerelnek majd a bordányi fogorvosi rendelőbe és szolgálati lakásba. A korábban vásárolt épület egészségügyi rendeltetése sürgeti ezt a munkálatot, a járási tanács végrehajtó bizottsága 19 ezer forint pótelőirányzatot engedélyezett a víz és villany bevezetésére.

Avatatlan „arató”

A nyári hőség heteiken át futó záporok, zivatarok hozott az aratókra. A tápéi Tiszai Termelőszövetkezet gazdái aggodalommal kémlelték az aratókat, hiszen a nyáron 2800 hold termésében tett kárt a jégverés. Búzájukban és árpaújukban egyaránt „aratott” a jég.

2075 hold kalászos betakarítását szaporán végezte a hat kombájn, illetve aratógép. A gépek jól dolgoztak, „üzemzavart” inkább az időjárás okozott. Kedden a Tiszai Tsz gazdái befejezték az aratást.

A cséplés közel három hete tart. 170 hold termését ugyanis aratógéppel vágta le. A gabonatisztítást éjjel-nappal végzik és szállítják a terményforgalmi vállalat rak-táraiba.